

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Robin S. Sharma
FAMILY WISDOM FROM THE MONK
WHO SOLD HIS FERRARI

Copyright © 2004 by Robin Sharma. All rights reserved.
Translation Copyright © 2015 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01538-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ROBIN
ŠARMA
SREĆNA PORODICA
KALUĐERA KOJI JE PRODAO SVOJ FERARI

Preveo Vladan Stojanović

Beograd, 2015.

Posvećujem ovu knjigu mojoj izuzetnoj deci, Kolbiju i Bjanki, najvećim i najmudrijim učiteljima mog života. Mnogo vas volim.

*Posvećujem je i dragom prijatelju i kolegi, pokojnom
Džordžu Vilijamsu, čoveku koji je dodirnuo mnogo
života pre no što nas je prerano napustio.*

*Konačno, posvećujem ovu knjigu i vama čitaocima. Neka
vas lekcije koje ćete pronaći na ovim stranicama nadahnu da
postanete mudrije osobe, bolji roditelji i porodične vođe koje
će nadahnuti decu širom sveta da žive veće i bolje živote.*

Stotinu godina od danas veličina mog bankovnog računa, izgled kuće u kojoj sam stanovao i automobila koji sam vozio neće biti važni. Ali svet bi mogao biti drugačiji zato što sam bio važan svom detetu.

Nepoznati autor

Nećemo umreti ako budemo živeli u srcima onih koje ostavljamo za sobom.

Tomas Kembel

Sadržaj

MOJE VELIKO BUĐENJE	11
NAJBOLJE I NAJGORE ISKUSTVO MOG ŽIVOTA	21
DAR ŽIVOTA	27
KALUĐEROVA POSETA	39
ČUDESNO PUTOVANJE VELIKOG DŽULIJANA MANTLA	45
PRVO UMEĆE PORODIČNOG VOĐE	69
DRUGO UMEĆE PORODIČNOG VOĐE	117
TREĆE UMEĆE PORODIČNOG VOĐE.	149
ČETVRTO UMEĆE PORODIČNOG VOĐE	187
PETO UMEĆE PORODIČNOG VOĐE	211
ZAHVALNICE	227
O AUTORU.	229

Moje veliko buđenje

Većina ljudi boji se onog što bi mogli postati, vizije koja im se ukazuje samo u najsavršenijim trenucima.

Abraham Maslov

Najtužnije u životu nije čin smrti, već neuspjeh da se živi za života. Previše ljudi igra na male uloge, ne dopuštajući da punoća njihovog karaktera ugleda svetlost dana. Naučila sam da najvažnija stvar u životu nije broj igračaka koje smo sakupili, ili količina nagomilanog novca, već broj darova, oslobođenih i iskorišćenih za oplemenjivanje ovog sveta. Najvažniji od svega su životi koje smo dotakli i nasleđe koje smo za sobom ostavili. Tolstoj je to izrazio na divan način. Napisao je: „Živimo za sebe samo kad živimo za druge.“

Trebalo mi je četrdeset godina da otkrijem ovu jednostavnu mudrost. Tek posle četrdeset dugih godina otkrila sam da

ne mogu goniti uspeh, već da on *proizilazi* i utiče u naš život kao nenamerni, a ipak neizbežni sporedni efekat bivstvovanja utrošenog na oplemenjivanje života drugih ljudi. Kad prebacite težište s borbe za opstanak na životno opredeljenje da služite, mora doći do eksplozije uspeha.

Još ne mogu da verujem da sam tek na „poluvremenu“ svog života utvrdila da ljudsko biće ne doseže istinsko ispunjenje posle velikih gestova zbog kojih se završava na naslovnim stranama novina i časopisa, već posle skromnih i neupadljivih dela, koje svako može svakodnevno izvoditi samo ako želi. Majka Tereza, veliki predvodnik ljudskih srca, tu istinu saopštila je na sledeći način: „Nema velikih dela, već samo malih postupaka nadahnutih velikom ljubavlju.“ Do ovog saznanja došla sam na tegoban način.

Donedavno sam bila toliko prezauzeta da sam propuštala da živim. Bila sam toliko zauzeta jurcanjem za velikim životnim zadovoljstvima da sam previdala sitne mikroradosti koje se svakodnevno pojavljuju i nestaju u našem životu, ali često ostaju neprimećene. Dani su mi bili pretrpani svakovrsnim obavezama, um prenapregnut, a duh neuhranjen. Najiskrenije rečeno, spolja gledano, moj veoma uspešni život, sa stanovišta dubljeg i unutrašnjeg smisla, bio je potpuna propast.

Pripadala sam staroj školi, onima koji veruju da će doseći sreću kad kupe odgovarajući automobil, izgrade odgovarajuću kuću i budu unapređeni na odgovarajući položaj u hijerarhiji. Ocenjivala sam vrednost ljudskih bića ne na osnovu

veličine njihovog srca i snage karaktera, već na osnovu dubine džepa i broja nula na bankovnom računu. Moglo bi se reći da nisam bila dobar čovek. Danas mislim da jednostavno nisam znala istinski smisao života niti kako da se ponašam dok ga živim. Možda sam bila takva zbog ljudi s kojima sam se družila. Svi poslovni ljudi živeli su u skladu s materijalističkom filozofijom. Najbolje časove svog života posvećivali smo penjanju stepenicama uspeha, sanjajući da će nas one dovesti do kancelarije na uglu, za kojom žudimo, raskošnog letnjikovca u Hemptonsu i možda spektakularne zimske vikendice u Francuskoj. Hteli smo da nas ljudi prepoznaju, da nam se dive i poštuju. Želeli smo da budemo nezdravo bogati. A pre svega, želeli smo da budemo željeni.

Iako sam se poigravala mišlju da jednog dana postanem majka i zasnujem porodicu, u najspokojnijim trenucima nisam ni sanjala o navijanju za dečicu na vikend-utakmicama dečje lige, već o pojavljivanju na naslovnoj stranici časopisa *Forbs* ili *Forčun*, s natpisom „Ketrin Kruz: direktorka koja je prekršila sva pravila i ipak pobedila“ ispod moje vitke figure isturenih grudi. Na putu za posao ponavljala sam optimističke krilatice poput „Danas će biti najbolji dan mog života“ i „Imam um milionera i srce ratnika“. Zamišljam kako vrtite glavom, ali sam u to doba toliko želela da uspem da bih učinila sve što mogu zarad ostvarenja tog cilja. Bila sam spremna da kažem sve što bi zatražili od mene i da pregazim sve koji bi imali nesreću da mi se nađu na putu. Ne želim da kažem

da sam ponosna na nekadašnju sebe, ali bih želela da znate kakva sam bila, a bila sam tvrdokorna, nemilosrdna, ambiciozna i bezmerno posvećena ostvarenju ciljeva. Prenebrežavala sam emocionalnu stranu da bih opstala u okrutnom svetu koji sam sama stvorila.

Posao mi je određivao život. Osećala sam da sam sudbinski predodređena da se uspnem do samog vrha, do najviših položaja u poslovnom svetu. Zid moje kancelarije krasile su sledeće reči velikog engleskog pesnika Henrija Vodsvorta Longfeloua. Verujem da one na najbolji način opisuju moju tadašnju situaciju.

*Životi velikana nas podsećaju da i mi
živote svoje možemo uzvišenim učiniti
i, odlazeći, za sobom ostaviti
tragove u pesku vremena.*

Moji prijatelji iz poslovne škole i ja izlizali smo jezike ponavljajući slatkorečive slogane, poput „ljudi su na prvom mestu“ i „ljudima neće biti bitno koliko znate dok ne saznaju koliko vam je stalo“, omiljene tvrdnje dobro plaćenih savetnika i dobronamernih profesora univerziteta. Tako smo pričali iako je duboko u nama prebivala samo jedna želja: da služimo sebi i da ispunjavamo svoje ciljeve, nade i snove – bez obzira na broj ljudi koje ćemo usput pregaziti. Žrtvovali smo vlastite duše zarad profesionalnog uspeha i jurnjave za

velikim parama. Davali smo sve od sebe na poslu. Danas se stidim toga, ali moram da priznam da mi je prvih nekoliko godina bilo zabavno, zbilja zabavno.

Kao najbistriji đak u generaciji mogla sam da biram između najboljih kompanija na svetu. Pošto sam oduvek bila buntovnik, sa zadovoljstvom sam odbila sve šestocifrene ponude, na užas svoje majke, koja je mislila da sam izgubila razum. Rukovodila sam se savetom jednog od najdražih profesora u poslovnoj školi, koji je i sam odlučio da krene putem kojim se ređe ide (propovedao je: „Kad tražite idealni posao, nemojte pitati 'Da li bih voleo da radim za ovu kompaniju?', već 'Da li bih želeo da je posedujem?'“), kad sam se odlučila za rukovodeće radno mesto u malo poznatoj kompaniji za pružanje finansijskih usluga, s velikim potencijalom za rast. Ne potcenjujte moć paketa akcija za privlačenje čak i najmanje zainteresovanog kandidata za posao.

Moj blistavi crni mercedes – nagrada za potpisivanje ugovora o zapošljavanju – svakog jutra tačno u 5 i 15 jurio je kroz podzemno parkiralište sedamdesetospratne poslovne kule od čelika i stakla, u kojoj sam provela nekoliko godina života. S novim brojem *Volstrit žurnala* u jednoj i aktovkom od aligatorske kože u drugoj ruci, žurila sam ka nizu liftova, a zatim do kancelarije na šezdeset drugom spratu. To je bio moj pravi dom.

U toj kancelariji proveravala sam poruke, odgovarala na telefonske pozive i provodila od šesnaest do osamnaest sati

dnevno u pogubnom stanju visoke napetosti. Ubrzo sam unapređena u šefa ogranaka, a zatim i u savetnika i potpredsednika. Sve to sam postigla pre trideset pete. Imala sam zadovoljstvo da letim po svetu prvom klasom, da se družim s poslovnom vrhuškom, da jedem u najboljim restoranima i sklapam poslove zbog kojih su moje kolege i takmaci cepteli od ljubomore. Dobila sam luksuzniju kancelariju i pazarila planinsku kuću zahvaljujući paketu akcija čija je vrednost, u skladu s mojim očekivanjima, poletela u stratosferu.

Pre nekoliko godina sam s nekoliko prijatelja s poslovne škole osnovala internet kompaniju koju smo nazvali *HrabriŽivot.com*. Korporacijama smo ponudili revolucionarni način obuke i razvoja zaposlenih, voljnih da se istaknu i daju sve od sebe u sve konkurentnijem poslovnom okruženju. Isprva smo se time bavili zabave radi. *HrabriŽivot.com* je preko noći postao hit. Jedinstveni poslovni poduhvat je za nekoliko meseci predstavljen u svakoj značajnijoj poslovnoj publikaciji u državi. Svi su govorili da je naše preduzeće idealni kandidat za prodaju. Ulagачi željni brzog profita kružili su oko nas kao lešinari željni plena. Moji partneri i ja znali smo da ćemo se uskoro obogatiti. Sve kocke su se složile, baš kao što sam predviđala u trenucima spokojstva. Biću bogata, slavna i voljena. Moći ću da priuštim sva materijalna dobra za kojima sam duboko čeznula. Konačno ću imati sredstva da živim po svojim pravilima. Bila sam na dobrom putu da stignem do samog vrha i života koji sam oduvek želela. Nadomak ostvarenju

snova saplela sam se o neobično saznanje od kog su mi sve lađe potonule. Nisam mogla da pobegnem od činjenice da sam ja samo apsolutno jadno ljudsko biće.

U mom sedmogodišnjem braku nije bilo ni trunke strasti ili emocionalne bliskosti. Supruga Džona Kruza upoznala sam u divljini u koju je moja prva kompanija poslala najbolje kadrove da bi unapredili predvodničke veštine. Džon je bio energični preduzetnik u potrazi za nadahnućem u zabitim planinčinama. Našli smo se u istom timu i naloženo nam je da se usred noći popnemo uz strmu i pogibeljnu liticu. Divio se mojoj neustrašivosti i istrajnosti. Odmah me je privukao taktičnošću i strašću s kojom je prilazio životu. Zaljubili smo se i venčali šest nedelja kasnije, uprkos mom oprezu.

Džon je bio dobar čovek u svetu u kom su se naivna dobroti i snaga karaktera sve manje cenili. U prvim godinama nam je bilo lepo, ali se naša veza postepeno urušavala i raspadala usled sistematskog zanemarivanja. Voleo je prirodu i boravak na otvorenom, a ja prestižne restorane i otmene modne smotre. On je skupljao važne knjige i uživao u obrađivanju drveta u zadnjem dvorištu, dok sam ja skupljala čuvena vina i uživala u umetninama. Znajte da naš brak nije počeo da se kvvari zbog razlika u ukusima i interesovanjima, već zato što nikad nisam bila kod kuće sa svojim suprugom.

Džon bi spavao kad bih se noću dovezla kući, a moj mercedes bi već jezdio ka kancelariji kad bi on ustao. Živeli smo pod istim krovom, ali bi bilo ispravnije reći da smo živeli odvojene živote. Nije samo odnos s Džonom uzrokovao da se osećam kao prazna i bezosećajna osoba. Imamo dvoje male – i predivne – dece. Znala sam da pate zbog moje večite odsutnosti. Nisu mi prebacivali zbog vremena provedenog u kancelariji, ali su njihovi pogledi otkrivali veliko razočaranje i duboku potrebu da se na sadržajni način povežu sa ženom koju zovu mama.

Naš sin Porter punio je šestu, a kći Sarita treću godinu. Znala sam da su te godine daleko najvažnije za oblikovanja i razvoj dečjeg karaktera. Znala sam da bi u toj životnoj etapi trebalo da budu okruženi uzorima koji će njihove nežne duše obasipati ljubavlju i mudrošću. Znala sam da ću zažaliti zbog silnih sati koje sam provodila daleko od njih, ali iz nekog neobjašnjivog razloga, nisam mogla da se rastanem od kancelarije i svih obaveza koje mi je nametao moj nepojmljivo složeni profesionalni život.

„Život nije ništa drugo do niz prilika povezanih u celinu“, govorio je moj mudri otac. Imala sam dovoljno zdravog razuma i inteligencije da shvatim da će Porter i Sarita samo jednom biti mali i da im je moje prisustvo sad najpotrebnije. Kad ta prilika prođe, zauvek ću izgubiti mogućnost da ih naružam vrednostima, vrlinama i vizijom koje će im omogućiti da, kad sazru i odrastu, vode bogate živote. Znala sam da

nikad neću moći da oprostim sebi što nisam bila s njima kad sam im bila najpotrebnija. Pretpostavljam da nisam imala hrabrosti da iskoračim iz haotičnog života i duboko razmislim o najvažnijim prioritetima niti sam imala mudrosti da te prioritete pretočim u svoju svakodnevicu. Koliko god se trudila, nisam mogla da prestanem da radim ludačkim ritmom i uspostavim životnu ravnotežu. Smatrala sam da ne mogu da živim bez plime adrenalina i osećanja sigurnosti proisteklog iz pretrpanog radnog kalendara. U svakoj prilici sam isticala da mi je porodica na prvom mestu, iako su činjenice jasno upućivale na suprotan zaključak. Svima je bilo jasno da su Džon i deca na dalekom drugom mestu iza moje karijere i želje da se obogatim.

